

การวิจัยประเมินผลโครงการ การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การติดตามและประเมินผลตาม แนวคิดแผนที่ผลลัพธ์ โดยใช้แนวคิดและรูปแบบการประเมินของสเตกและสตัฟเฟิลบีม An Evaluation of the Workshop Project on Monitoring and Evaluation of Outcome Mapping by Stake's Concept and Model of Evaluation and Stufflebeam's CIPP Model

ณัฐวรินทร์ สิริเดชทวีติยา*

Natwarin Siridettaweetiya

มยุรี วัดแก้ว**

Mayuree Watkaew

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการ การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การติดตามและประเมินผลตามแนวคิดแผนที่ผลลัพธ์ใน 2 กิจกรรมหลัก คือ การเตรียมการอบรมและการดำเนินการอบรม โดยใช้แนวคิดการประเมินของสเตกและแนวคิดการประเมินแบบชิปปี้ของสตัฟเฟิลบีม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้รวม 24 คน เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการและผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนและบริหารจัดการโครงการ ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละเพื่อใช้ในการตัดสินใจคุณค่าของโครงการ

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของโครงการตามที่คาดหวังกับตามที่เกิดขึ้นจริงมีความสัมพันธ์กันในระดับมากและมีความสอดคล้องกัน รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมมีการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจในการวางแผนและดำเนินโครงการ

คำสำคัญ : การอบรมเชิงปฏิบัติการ/ การติดตามและประเมินผล/ แนวคิดแผนที่ผลลัพธ์

Abstract

This study aimed to evaluate the workshop project on monitoring and evaluation of Outcome Mapping in 2 activities, namely workshop preparation and workshop operation by applying Stake's Concept and Model of Evaluation and Stufflebeam's CIPP Model. The 24 research samples were project involving persons and experts on project planning and management, selected by using purposive sampling method. The tool for collecting data was the questionnaire. The data were analyzed and showed in the form of percentage for judgment.

* นักศึกษาปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิทยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

** อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ภาควิชาวิทยุทธศาสตร์การพัฒนาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี

The research results revealed that the contingencies of expected and actual inputs, processes, and outputs of the project were at a high level, that the expected and actual inputs, processes, and outputs were also congruent, and that the project staff used information in making decision in each step of project planning and management.

Keywords : Workshop/ Monitoring and Evaluation/ Outcome Mapping

บทนำ

ในช่วงปี 2551-2553 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้จัดทำโครงการพัฒนางานบูรณาการตำบลสุขภาวะ ภาคตะวันตก ที่มีแนวทางการดำเนินงานเพื่อสร้าง สุขภาวะระดับตำบล 4 มิติ ทั้ง กาย จิต ปัญญา และสังคม เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน การเป็นหุ้นส่วนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประสานงานกับองค์กรภาคีต่างๆ เพื่อให้เกิดการบูรณาการสร้างสุขภาวะตำบล โดยผ่านกระบวนการกิจกรรมเกษตรธรรมชาติพึ่งตนเอง กิจกรรมองค์กรการเงินเพื่อสวัสดิการและกิจกรรมการเมืองภาคประชาชน กระบวนการสร้างแผนชุมชน การพัฒนาเยาวชนคนรุ่นใหม่ การจัดการเวทีสาธารณะ การพัฒนาตัวชี้วัด และการพัฒนาสื่อเพื่อ การเรียนรู้และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยมีชมรมนักพัฒนาภาคตะวันตกเป็นผู้รับผิดชอบโครงการและดำเนินงานในพื้นที่ภาคตะวันตก ได้แก่ กาญจนบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม ราชบุรี นครปฐม เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้แก่แกนนำชุมชนของตำบลต่างๆ จังหวัดละ 3 ตำบล แบ่งเป็นตำบลต้นแบบ ตำบลขยายผล และตำบลร่วมเรียนรู้ และชมรมนักพัฒนาภาคตะวันตกได้ติดต่อขอให้นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคตะวันตกช่วยเหลือในการติดตามและประเมินผล

สำหรับปี 2552-2553 สสส. เน้นการวางแผนโดยใช้แนวคิดแผนที่ผลลัพธ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผลความก้าวหน้าอย่างเป็นระบบ และต้องการให้มีนักประเมินผลประจำท้องถิ่นเพื่อให้เกิด “การประเมินผลแบบมีส่วนร่วม” แต่งบประมาณมีจำกัด จังหวัดละ 30,000 บาทต่อปี เพื่อใช้ในการดำเนินงานการจัดเวทีประจำเดือนในระดับจังหวัดและการเข้าร่วมเวทีระดับภาค จึงไม่เพียงพอต่อการพัฒนาบุคลากรสำหรับการใช้แนวคิดแผนที่ผลลัพธ์ในการวางแผนและติดตามประเมินผล นอกจากนี้แนวคิดแผนที่ผลลัพธ์ยังไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรีจึงจำเป็นต้องจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การติดตามและประเมินผลตามแผนที่ผลลัพธ์โดยมีกิจกรรมหลักหรือหน่วยระบบทำงาน 3 หน่วยระบบ คือ 1) การเตรียมการอบรม 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 3) การติดตามประเมินผล รายละเอียดตารางที่ 1-2

ตารางที่ 1 หน่วยระบบทำงานที่ 1 การเตรียมการจัดอบรมที่ศาลหลวง

ผลผลิต (O)	กระบวนการ (P)	ปัจจัยเบื้องต้น (I)
O₁ = แผนยุทธศาสตร์/ แผนปฏิบัติการ รวมทั้ง แผนการเก็บรวบรวมและ วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อติดตาม ประเมินผล (ในรูปของ OM) O₂ = รายชื่อกรรมการดำเนินงาน (ตามคำสั่งมหาวิทยาลัย) O₃ = เอกสารประกอบการอบรม O₄ = รายชื่อวิทยากรที่รับเชิญ O₅ = รายชื่อผู้เข้ารับการอบรม O₆ = แบบวัดความรู้ในการอบรม เชิงปฏิบัติการเรื่อง “การ ติดตามและประเมินผลตาม แผนแม่ที่ผลลัพธ์” เพื่อวัด ความรู้ก่อน-หลังการอบรม O₇ = แบบวัดความพึงพอใจที่มี ต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “การติดตามและ ประเมินผลตามแผนแม่ที่ ผลลัพธ์” O₈ = สถานที่พัก/จัดการอบรม	P₁ = ประชุมกรรมการสาขาวิชา จัดทำแผนปฏิบัติการ P₂ = จัดทำคำสั่งแต่งตั้งกรรมการ ดำเนินงานและเสนอ อธิการบดีลงนาม P₃ = จัดทำคู่มือประกอบการอบรม P₄ = จัดทำและจัดส่งหนังสือ เชิญวิทยากร แขกที่มาร่วม พิธีเปิดและผู้เข้ารับการอบรม P₅ = สร้างและทดลองใช้ เครื่องมือวัด P₆ = ติดต่อ/จองสถานที่	I₁ = เอกสารโครงการอบรม เชิงปฏิบัติการฯ I₂ = กรรมการสาขาวิชา ยุทธศาสตร์การพัฒนา I₃ = เอกสารวิชาการที่ เกี่ยวข้อง I₄ = อธิการบดีเพื่อลงนาม คำสั่งแต่งตั้งกรรมการ ดำเนินงาน I₅ = นักศึกษาปริญญาโท สาขา ยุทธศาสตร์การพัฒนา I₆ = เวลา 1 เดือน

ตารางที่ 2 หน่วยระบบทำงานที่ 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การติดตามและประเมินผลตาม
แผนพื้นที่ ผลลัพธ์” ที่คาดหวัง

ผลผลิต (O)	กระบวนการ (P)	ปัจจัยเบื้องต้น (I)
O_1 = ความพึงพอใจของทุกฝ่าย โดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าระดับมาก (ระดับ 4 จาก 5 ระดับ) O_2 = ความรู้ความเข้าใจของผู้เข้ารับการอบรมโดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าระดับร้อยละ 80 O_3 = ผลงานที่เกิดจากกิจกรรมการอบรม (แผนการติดตาม/ประเมินผล) ที่มีคุณภาพ โดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าระดับ ข (จากระดับคุณภาพ 5 ระดับ คือ ก ข ค ง และ จ)	P_1 = รายงานตัวและลงทะเบียน P_2 = ประเมินผลก่อน-หลังการอบรม P_3 = ทบทวนกระบวนการวางแผนพัฒนาตามแนวแผนที่ผลลัพธ์และนำเสนอแผนการพัฒนาแต่ละตำบล P_4 = กิจกรรมอบรมเรื่อง “การติดตามผลลัพธ์และการดำเนินงาน” P_5 = กิจกรรมการอบรมเรื่อง “การวางแผนการประเมินผล” P_6 = ทบทวนกระบวนการติดตามและประเมินผลโครงการ/แผนงานพัฒนาตามแนวแผนที่ผลลัพธ์และการปฏิบัติการวางแผนติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาตำบล P_7 = นำเสนอแผนติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาของแต่ละตำบล P_8 = กิจกรรมนันทนาการ P_9 = การวิเคราะห์ข้อมูล	I_1 = เอกสารประกอบการอบรม I_2 = วิทยากรกระบวนการ I_3 = สื่อ/อุปกรณ์ต่าง ๆ I_4 = สถานที่พัก/จัดอบรม I_5 = แบบวัดความรู้ก่อน-หลังการอบรม I_6 = แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการอบรม I_7 = แกนนำของสามตำบลที่ผ่านการอบรมขั้นตอนที่ 1 I_8 = นักศึกษาปริญญาโท สาขาพุทธศาสตร์ การพัฒนา I_9 = ค่าตอบแทน/ของที่ระลึก I_{10} = กรรมการฝ่ายจัดการและฝ่ายบริการ I_{11} = แกรับเชิญในพิธีเปิด I_{12} = งบประมาณ I_{13} = วุฒิบัตร I_{14} = แผนที่ผลลัพธ์ ปี 52 I_{15} = อาหารและเครื่องดื่ม I_{16} = เวลา 2 วัน

สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี จึงได้จัดโครงการ การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การติดตามและประเมินผลตามแนวแผนที่ผลลัพธ์ (Outcome Mapping : OM) เพื่อเป็นการบริการเสริมสร้างความรู้ความสามารถของบุคคลที่เป็นแกนนำในการพัฒนางานระดับตำบล เพื่อการติดตามและประเมินผลโครงการที่ใช้แผนที่ผลลัพธ์ในการวางแผนจนถึงระดับการนำไปปฏิบัติงานจริง

เพื่อให้ทราบความสำเร็จ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การติดตามและประเมินผลตามแนวแผนที่ผลลัพธ์ สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาจึงทำการวิจัยประเมินผลโครงการดังกล่าว โดยใช้รูปแบบการประเมินความสัมพันธ์และความสอดคล้องของสเตก (Robert E. Stake) รูปแบบการประเมินเพื่อการตัดสินใจของสตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) และการประเมินผลการอบรม 4 ระดับของเคริกแพตทริก (Kirk Pattrick) โดยแยกออกเป็น 2 โครงการ และมอบหมายให้นักศึกษาหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขายุทธศาสตร์การพัฒนา จำนวน 2 ราย รับผิดชอบในการประเมินเป็นงานวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยประเมินผลโครงการดังกล่าว โดยใช้รูปแบบการประเมินความสัมพันธ์และความสอดคล้องของสเตก (Robert E. Stake) และรูปแบบการประเมินเพื่อการตัดสินใจของสตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) เกี่ยวกับการเตรียมการอบรมและระหว่างดำเนินการอบรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อประเมินความสัมพันธ์เชิงเหตุผลและความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ระหว่าง 3 องค์ประกอบตามแนวคิดของสเตกใน 2 หน่วยระบบทำงานของ

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การติดตามและประเมินผลตามแนวแผนที่ผลลัพธ์”

2. เพื่อประเมินความสอดคล้องตามแนวคิดของสเตกระหว่าง 3 องค์ประกอบที่คาดหวังกับ 3 องค์ประกอบที่เกิดขึ้นจริงใน 2 หน่วยระบบทำงานของโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การติดตามและประเมินผลตามแนวแผนที่ผลลัพธ์”

3. เพื่อประเมินลักษณะการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจตามรูปแบบชิปป์ของสตัฟเฟิลบีมในการเตรียมการและดำเนินการโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การติดตามและประเมินผลตามแนวแผนที่ผลลัพธ์”

คำถามการวิจัย

1. ความสัมพันธ์ระหว่าง 3 องค์ประกอบตามแนวคิดของสเตกได้แก่ ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการผลิต และผลผลิต ใน 2 หน่วยระบบทำงานของโครงการ การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การติดตามและประเมินผลตามแนวแผนที่ผลลัพธ์” มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลและเชิงประจักษ์

2. องค์ประกอบย่อยใน 3 องค์ประกอบตามแนวคิดของสเตก ได้แก่ ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการผลิต และผลผลิต ใน 2 หน่วยระบบทำงานที่คาดหวังของโครงการ การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การติดตามและประเมินผลตามแนวแผนที่ผลลัพธ์” มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบย่อยใน 3 องค์ประกอบตามแนวคิดของสเตกที่เกิดขึ้นจริง

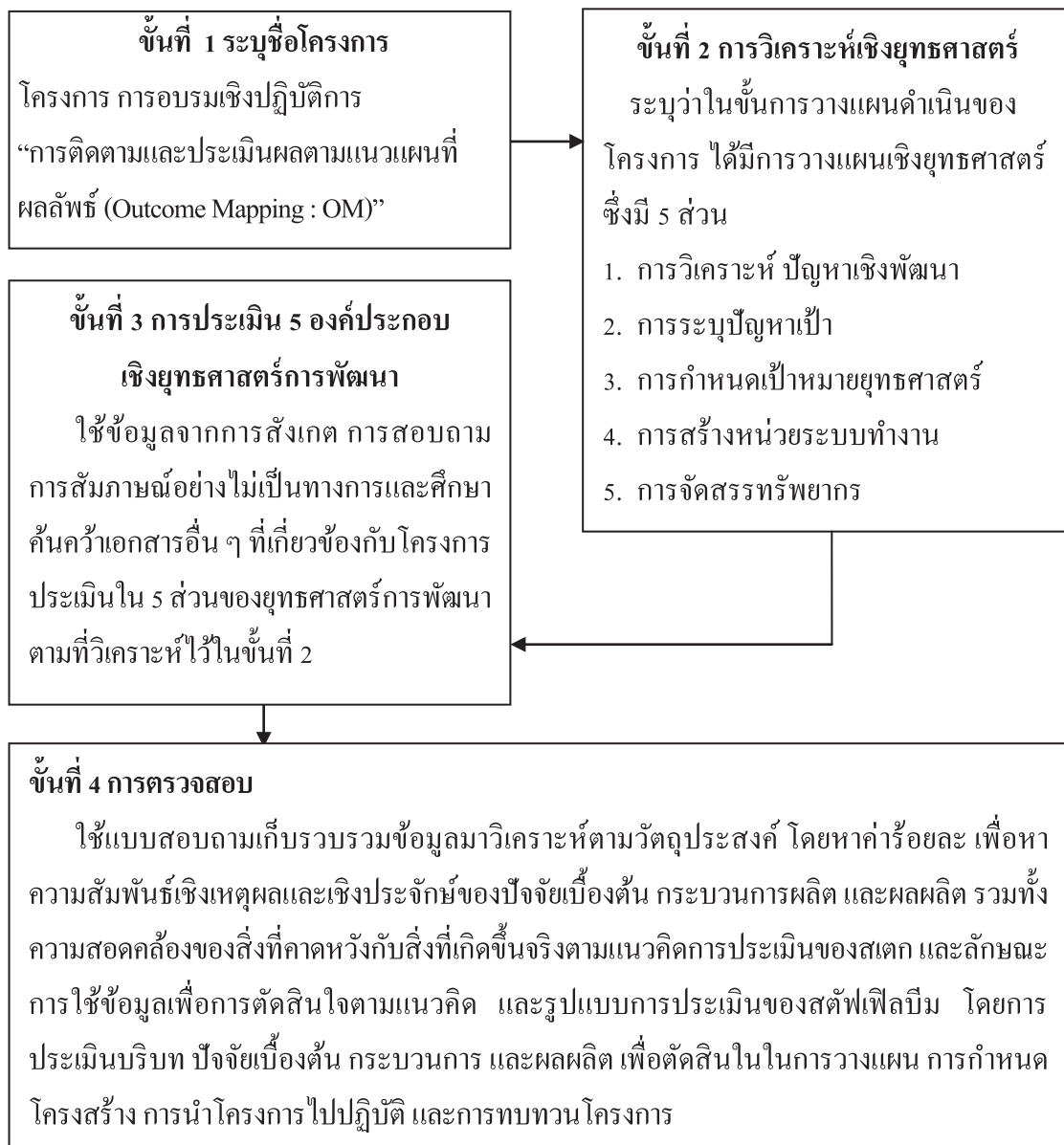
3. ผู้ดำเนินโครงการมีการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจตามรูปแบบชิปป์ของสตัฟเฟิลบีมในการเตรียมการและดำเนินการโครงการ การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การติดตามและประเมินผลตามแนวแผนที่ผลลัพธ์”

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในรูปแบบที่ 8 การวิจัยประเมินโครงการพัฒนาของสาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนา (เจเลียว บุรีภักดี, 2546: 2) มี 4 ชั้น ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัย ยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับ 8 การวิจัยวิเคราะห์หรือ ประเมินโครงการพัฒนา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ 4 ขั้นตอนและรายละเอียด ตามกรอบแนวคิดในการ วิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 ระบุชื่อโครงการ

โครงการที่เลือกประเมินครั้งนี้เป็นความต้องการ ของสาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ที่ต้องการให้มีการประเมินโครงการที่ดำเนินการโดย สาขาวิชาและต้องการให้เป็นงานวิทยานิพนธ์ของ นักศึกษาปริญญาโท

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์

เป็นการใช้โครงสร้างทางความคิดเรื่องยุทธศาสตร์ การพัฒนาตามหลักสูตรปรัชญาศิลปศาสตร์ มหา บัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนาระดับ 8 ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ

1. การวิเคราะห์ ปัญหาเชิงพัฒนา
2. การระบุปัญหาเป้า
3. การกำหนดเป้าหมายของยุทธศาสตร์
4. การสร้างหน่วยระบบทำงาน
5. การจัดสรรทรัพยากร

การวิเคราะห์โครงการพัฒนาเชิงยุทธศาสตร์ ช่วยให้เห็นรายละเอียดและประเด็นย่อยๆ หรือ ตัวแปรสำหรับสร้างเครื่องมือในการประเมิน

ขั้นที่ 3 การประเมิน 5 องค์ประกอบเชิง ยุทธศาสตร์การพัฒนา

ใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ และศึกษาค้นคว้าเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เพื่อประเมินใน 5 ส่วนของยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับ 8 โดย แสดงรายละเอียดการดำเนินงานในขั้นที่ 3 นี้ ในหัวข้อ การเลือกกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ

เก็บรวบรวมข้อมูล วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล และการ วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 3 การประเมิน 5 องค์ประกอบ เชิงยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับ 8

ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลและ คำนวณหาค่าร้อยละ เพื่อประเมินความเหมาะสมเกี่ยว กับการวิเคราะห์ปัญหาเชิงพัฒนา การระบุปัญหาเป้า และการจัดสรรทรัพยากร การสังเกตการณ์ การ สัมภาษณ์ผู้ดำเนินโครงการอย่างไม่เป็นทางการ และ ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยขั้นที่ 3 นี้ รวมทั้งสิ้น 31 ราย โดยแบ่งตามการประเมินความ เหมาะสม ดังนี้

1.1.1 ประชากรในการประเมิน ความเหมาะสมของปัญหาเชิงพัฒนา ปัญหาเป้า ประกอบด้วย นักพัฒนาภาคตะวันตก จำนวน 10 ราย

1.1.2 ประชากรในการประเมิน ความเหมาะสมของการจัดสรรทรัพยากร ประกอบด้วยผู้ดำเนินโครงการ จำนวน 21 ราย

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยขั้นนี้ใช้การ เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 16 ราย โดยแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน ดังนี้

1.2.1 การประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาเชิงพัฒนา และการ ระบุปัญหาเป้า ประกอบด้วย นักพัฒนาภาคตะวันตก จำนวน 7 ราย

1.2.2 การประเมินความเหมาะสมเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากร ประกอบด้วย ผู้ดำเนินโครงการ จำนวน 9 ราย ที่เป็นผู้สังเกตการณ์ อบรมในครั้งนี้ และเป็นกลุ่มตัวอย่างเดียวกันกับการ วิจัยในขั้นที่ 4 การตรวจสอบ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นนี้ เป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด มีดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามนักพัฒนาภาคตะวันตกเกี่ยวกับการประเมินการวิเคราะห์ปัญหาเชิงพัฒนาและปัญหาเป้า แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการฯ ในเรื่องเกี่ยวกับการระบุและวิเคราะห์ปัญหาทุกข้อ และปัญหาเป้าเพื่อแก้ไขปัญหานั้นให้หมดไป

ชุดที่ 3 แบบสอบถามผู้ดำเนินโครงการเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงและการประเมินลักษณะของการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการดำเนินโครงการ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พิจารณาความสอดคล้องระหว่าง สิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง

ตอนที่ 3 การประเมินเพื่อตัดสินใจดำเนินโครงการ

การสร้างแบบสอบถามในขั้นที่ 3 และ 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการ แนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการประเมินโครงการ เพื่อนำมากำหนดประเด็นและตัวชี้วัดแล้วร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมประเด็นและตัวชี้วัดที่กำหนด จากนั้นจึงนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เข้าร่วมฝึกปฏิบัติและเก็บรวบรวมข้อมูลของโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในวันที่ 14-15 พฤษภาคม 2552 และได้ศึกษาเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ และสังเกตการณ์การอบรม รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้เป็นแกนนำที่เข้ารับรับการอบรม

และผู้ดำเนินโครงการแบบไม่เป็นทางการ และได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกิดขึ้นภายหลังการอบรมเกี่ยวกับการประเมินความเหมาะสม มีรายละเอียดดังนี้

3.1 การประเมินความเหมาะสมของ 2 องค์ประกอบตามโครงสร้างทางความคิดของยุทธศาสตร์การพัฒนาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาเชิงพัฒนาและปัญหาเป้า โดยใช้แบบสอบถามนักพัฒนาภาคตะวันตก ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปตามที่อยู่ในจังหวัดต่างๆ ที่นักพัฒนาภาคตะวันตกอาศัยหรือรับผิดชอบในพื้นที่นั้นๆ รวมจำนวน 10 ราย แล้วติดตามทางโทรศัพท์ ต่อมาผู้ส่งแบบสอบถามกลับมาจำนวน 7 ราย เท่านั้น

3.2 การประเมินความเหมาะสมในองค์ประกอบที่ 5 ตามโครงสร้างทางความคิดของยุทธศาสตร์การพัฒนาเกี่ยวกับการจัดสรรทรัพยากรในบริบท โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ดำเนินโครงการที่มีส่วนร่วมในโครงการและเป็นผู้สังเกตการณ์อบรมในครั้งนี้

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการสอบถามโดยใช้แบบสอบถามชุดที่ 1 เพื่อสอบถามนักพัฒนาภาคตะวันตก และแบบสอบถามชุดที่ 3 เพื่อสอบถามผู้ดำเนินโครงการ แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาหาค่าร้อยละเพื่อประเมินความเหมาะสมของ 3 องค์ประกอบตามโครงสร้างทางความคิดของยุทธศาสตร์การพัฒนาเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาเชิงพัฒนาและปัญหาเป้า และการจัดสรรทรัพยากรในบริบท

ขั้นที่ 4 การตรวจสอบ

ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ โดยหาค่าร้อยละ เพื่อหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลและเชิงประจักษ์ของปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต รวมทั้งความสอดคล้องของสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงตามแนวคิดการประเมินของสเตก และลักษณะการใช้ข้อมูลเพื่อการ

ตัดสินใจตามแนวคิดและรูปแบบการประเมินของ สตัฟเฟิลบีม โดยการประเมินบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต เพื่อตัดสินใจในการวางแผน การกำหนดโครงสร้าง การนำโครงการไปปฏิบัติ และการทบทวนโครงการ

สำหรับการดำเนินการวิจัยในขั้นที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการในเรื่อง การเลือกกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูล มีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยขั้นที่ 4 รวมทั้งสิ้น 29 ราย โดยแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1.1.1 ประชากรในการประเมินความสัมพันธ์เชิงเหตุผลและความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ของ 3 องค์ประกอบใน 2 หน่วยระบบทำงานของโครงการ ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญในด้านการวางแผน ดำเนินการ/ประเมินโครงการ จำนวน 8 ราย และผู้ดำเนินโครงการ จำนวน 21 ราย

1.1.2 ประชากรในการประเมินความสอดคล้องระหว่าง 2 องค์ประกอบที่คาดหวังกับ 2 องค์ประกอบที่เกิดขึ้นจริงใน 2 หน่วยระบบทำงานของโครงการ และการประเมินลักษณะของการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจของโครงการ ประกอบด้วยผู้ดำเนินโครงการซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกันกับการประเมินความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ จำนวน 21 ราย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยขั้นนี้ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 24 ราย โดยแบ่งตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างในการประเมินความสัมพันธ์เชิงเหตุผลและความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในด้านการวางแผนดำเนินการ/ประเมินโครงการ จำนวน 8 รายและ ผู้ดำเนิน

โครงการ จำนวน 9 ราย โดยการคัดเลือกเฉพาะบุคคลที่เข้าร่วมสังเกตการณ์ในการอบรมครั้งนี้

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างในการประเมินความสอดคล้องระหว่าง 3 องค์ประกอบที่คาดหวังกับ 3 องค์ประกอบที่เกิดขึ้นจริงใน 2 หน่วยระบบทำงานของโครงการ และการประเมินลักษณะของการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจของโครงการ ประกอบด้วยผู้ดำเนินโครงการ จำนวน 9 ราย โดยการคัดเลือกเฉพาะบุคคลที่เข้าร่วมสังเกตการณ์ในการอบรมครั้งนี้ ซึ่งเป็นกลุ่มเดียวกับการประเมินความสัมพันธ์เชิงประจักษ์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด มีดังนี้

ชุดที่ 2 แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนดำเนินการ/ประเมินโครงการเกี่ยวกับการพิจารณาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของ 3 องค์ประกอบของโครงการ ได้แก่ ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการผลิต และผลผลิต ของหน่วยระบบทำงานของโครงการ

ชุดที่ 3 แบบสอบถามผู้ดำเนินโครงการเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงและการประเมินลักษณะของการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในการดำเนินโครงการ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 พิจารณาความสอดคล้องระหว่าง สิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริง

ตอนที่ 3 การประเมินเพื่อตัดสินใจดำเนินโครงการ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ภายหลังการอบรมโครงการการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การติดตามและประเมินผลตามแผนที่ผลลัพธ์ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

3.1 การศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลและความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ระหว่าง 3 องค์ประกอบตามแนวคิดของสเตกใน 2 หน่วยระบบทำงานของโครงการ โดยใช้แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผน/ประเมินโครงการ

3.2 การศึกษาความสอดคล้องระหว่าง 3 องค์ประกอบตามแนวคิดของสเตกที่คาดหวังกับ 3 องค์ประกอบตามแนวคิดของสเตกที่เกิดขึ้นจริงของโครงการโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ดำเนินโครงการที่เข้าร่วมสังเกตการณ์การอบรมในครั้งนี้

3.3 การประเมินลักษณะของการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจของโครงการ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามผู้ดำเนินโครงการที่เข้าร่วมสังเกตการณ์การอบรมในครั้งนี้ เกี่ยวกับลักษณะของการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจในการกำหนดโครงการ

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมในช่วงเดือน มกราคม – ตุลาคม 2552 จากการสอบถามโดยใช้แบบสอบถามชุดที่ 2 แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผน/ประเมินโครงการ และชุดที่ 3 แบบสอบถามผู้ดำเนินโครงการมาหาค่าร้อยละ แยกแยะตามประเด็นของ 3 องค์ประกอบ โดยใช้แนวคิดการประเมินโครงการของสเตก ตามวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ

4.1 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนของโครงการที่จำแนกตามแนวของยุทธศาสตร์การพัฒนาทั้งที่ปรากฏในโครงการและที่เกิดขึ้นจริง

4.2 ศึกษาความสอดคล้องระหว่าง 3 องค์ประกอบที่คาดหวังกับ 3 องค์ประกอบที่เกิดขึ้นจริงของโครงการ

และเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามผู้ดำเนินโครงการ โดยใช้แบบสอบถามชุดที่ 3 แบบสอบถามผู้ดำเนินโครงการเกี่ยวกับการประเมินลักษณะการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจของโครงการตามแนวคิดของสเตกเฟลปป์ในการประเมินด้านบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการผลิต และผลผลิต แล้วนำมาหาค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

การวิจัยประเมินผลโครงการ การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การติดตามและประเมินผลตามแผนที่มีผลลัพธ์ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ของ 3 องค์ประกอบตามแนวคิดของสเตกใน 2 หน่วยระบบทำงานของโครงการ

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของ ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการผลิต เพื่อให้ได้ผลผลิตตามที่ต้องการของหน่วยระบบทำงานที่ 1-2

ความสัมพันธ์ของปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการผลิต และผลผลิต	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ราย)	ร้อยละ	ความหมาย ร้อยละ
หน่วยระบบทำงานที่ 1 : การจัดเตรียมการอบรม 1.1 จากกระบวนการทำงานของหน่วยระบบทำงานซึ่งประกอบด้วย $P_1 - P_6$ จะสามารถทำให้เกิดผลผลิต ได้แก่ $O_1 - O_8$ ได้หรือไม่ และต้องลดหรือเพิ่มกระบวนการใด เพื่อให้ได้ผลผลิต ตามที่ต้องการ	8	100	มาก
1.2 จากปัจจัยเบื้องต้นของหน่วยระบบทำงานซึ่งประกอบด้วย $I_1 - I_6$ จะสามารถทำให้เกิดกระบวนการทำงาน ได้แก่ $P_1 - P_6$ ได้หรือไม่ และต้องลดหรือเพิ่มปัจจัยเบื้องต้นใด เพื่อให้ได้กระบวนการที่สามารถทำให้เกิดผลผลิตตามที่ต้องการ	6	75	ปานกลาง
หน่วยระบบทำงานที่ 2 : การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การติดตามและประเมินผลตามแผนที่มีผลลัพธ์” 2.1 จากกระบวนการทำงานของหน่วยระบบทำงานซึ่งประกอบด้วย $P_1 - P_9$ จะสามารถทำให้เกิดผลผลิต ได้แก่ $O_1 - O_3$ ได้หรือไม่ และต้องลดหรือเพิ่มกระบวนการใด เพื่อให้ได้ผลผลิต ตามที่ต้องการ	8	100	มาก
2.2 จากปัจจัยเบื้องต้นของหน่วยระบบทำงานซึ่งประกอบด้วย $I_1 - I_{16}$ จะสามารถทำให้เกิดกระบวนการทำงาน ได้แก่ $P_1 - P_3$ ได้หรือไม่ และต้องลดหรือเพิ่มปัจจัยเบื้องต้นใด เพื่อให้ได้กระบวนการที่สามารถทำให้เกิดผลผลิตตามที่ต้องการ	8	100	มาก
รวม	30	93.75	มาก

ผู้เชี่ยวชาญด้านการวางแผนดำเนินการ/ประเมินโครงการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าคุณภาพโดยเฉลี่ยเชิงเหตุผลของปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการผลิต และผลผลิตตามที่ต้องการ ของหน่วยระบบทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (ร้อยละ 93.75) ทั้งนี้เมื่อแยกพิจารณารายชื่อ พบว่า คุณภาพเชิงเหตุผลของหน่วยระบบทำงานที่ 1 การเตรียมการอบรม หัวข้อที่ 1.2 เกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้นของหน่วยระบบทำงานซึ่งประกอบด้วย I1 - I6 สามารถทำให้เกิดกระบวนการทำงานได้แก่ P1 - P6 ได้ อยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 75)

ตอนที่ 2 การศึกษาความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ 3 องค์ประกอบตามแนวคิดของสเตกใน 2 หน่วยระบบทำงานของโครงการ

1. องค์ประกอบย่อยที่เกิดขึ้นจริงของหน่วยระบบทำงานที่ 1 การเตรียมการจัดอบรมกับองค์ประกอบย่อยที่คาดหวัง มีความสอดคล้องกันทุกองค์ประกอบ

2. องค์ประกอบย่อยที่เกิดขึ้นจริงจำนวน 1 องค์ประกอบในปัจจัยเบื้องต้นของหน่วยระบบทำงานที่ 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การติดตามและประเมินผลตามแผนที่ผลลัพธ์ ไม่สอดคล้องกับองค์ประกอบย่อยที่คาดหวัง ได้แก่ แกนนำที่ผ่านการอบรมในขั้นตอนที่ 1

ดังนั้นผู้ดำเนินโครงการจึงใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลในขณะกำลังดำเนินการอบรม เพื่อตัดสินใจปรับเปลี่ยนองค์ประกอบย่อยของหน่วยระบบทำงาน จึงทำให้ 2 องค์ประกอบย่อยของกระบวนการผลิตที่เกิดขึ้นจริง ไม่สอดคล้อง กับองค์ประกอบย่อยที่คาดหวัง ได้แก่ การนำเสนอแผนติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาของแต่ละตำบล และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการติดตามและประเมินผล ส่งผลให้องค์ประกอบย่อยของผลผลิตที่เกิดขึ้นจริง จำนวน 1 องค์ประกอบ ไม่สอดคล้องกับองค์ประกอบย่อย

ที่คาดหวัง ได้แก่ ผลงานที่เกิดจากกิจกรรมการอบรม (แผนการติดตาม/ประเมินผล) ที่มีคุณภาพโดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าระดับ ข (จากระดับคุณภาพ 5 ระดับ คือ ก ข ค ง จ)

สรุปได้ว่า ความสัมพันธ์ของปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการผลิต เพื่อให้ได้ผลผลิตของหน่วยระบบทำงานที่ 1 และหน่วยระบบทำงานที่ 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในเชิงประจักษ์

ตอนที่ 3 การศึกษาความสอดคล้องระหว่าง 3 องค์ประกอบที่คาดหวัง กับ 3 องค์ประกอบที่เกิดขึ้นจริงของโครงการ

ผลการศึกษาองค์ประกอบภายในของ 2 หน่วยระบบทำงาน ได้แก่ ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการผลิต และผลผลิตของหน่วยระบบทำงาน จำนวน 48 องค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบภายในของหน่วยระบบทำงานที่คาดหวัง กับ องค์ประกอบภายในของหน่วยระบบทำงานที่เกิดขึ้นจริง มีความสอดคล้องกัน จำนวน 44 องค์ประกอบ คิดเป็นร้อยละ 91.66 และไม่มีความสอดคล้องกัน จำนวน 4 องค์ประกอบ คิดเป็นร้อยละ 8.33 โดยผลงานที่เกิดจากกิจกรรมการอบรม มีคุณภาพต่ำกว่าระดับที่กำหนดไว้ในเป้าหมาย เนื่องจากแกนนำบางท่านไม่ได้ผ่านการอบรมในขั้นตอนที่ 1 ของแนวคิดแผนที่ผลลัพธ์เรื่องการออกแบบเจตนาธรรมณ์ และแกนนำที่ผ่านการอบรมไม่สามารถจดจำขั้นตอนได้ จึงต้องทบทวนขั้นตอนดังกล่าวทำให้มีเวลาไม่เพียงพอที่จะให้ความรู้แก่แกนนำในเรื่องการติดตามและประเมินผลตามแผนที่ผลลัพธ์

ตอนที่ 4 การประเมินลักษณะของการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจของโครงการ

ผู้ดำเนินโครงการมีการนำข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจตามแนวความคิดการประเมินของสต๊อฟเฟิลบีม ดังนี้

1. มีการนำข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินการและเพื่อตัดสินใจกำหนดปัจจัยเบื้องต้น

จากการประเมินสภาพแวดล้อมทำให้ทราบปัญหา คือ แกนนำขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลตามแผนผลลัพธ์ และ สสส. ต้องการให้มีนักประเมินผลประจำท้องถิ่น ดังนั้นผู้ดำเนินโครงการจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการอบรม และจากการศึกษาสภาพแวดล้อมทำให้สามารถกำหนดปัจจัยเบื้องต้นของหน่วยระบบทำงาน เช่น สถานที่ที่ใช้ในการอบรม เพื่อสะดวกในการเดินทางของผู้มีส่วนร่วมในโครงการ เป็นต้น

2. มีการนำข้อมูลจากการประเมินปัจจัยเบื้องต้นไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงานและขั้นตอนการดำเนินการของโครงการ โดยกำหนดหน่วยระบบทำงานที่ 1 2 และ 3 ตามที่คาดหวัง

3. มีการนำข้อมูลจากการประเมินกระบวนการไปใช้ในการพิจารณาควบคุมการดำเนินการเพื่อให้กระบวนการผลิตใช้ได้จริง เป็นไปตามแผนและปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานที่เกิดขึ้นในระหว่างดำเนินงานเพื่อให้โครงการดำเนินงานต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งผู้ดำเนินโครงการได้ปรับเปลี่ยนองค์ประกอบย่อยของกระบวนการผลิตโดยการให้ความรู้แก่แกนนำอย่างใกล้ชิด ให้ฝึกทำกิจกรรมกลุ่มโดยไม่จำกัดเวลา และเปิดเทปบรรยายการอบรมในครั้งก่อน เพื่อทบทวนความรู้และความเข้าใจในขั้นตอนที่ 1 และจากเดิมที่ต้องการวัดระดับความพึงพอใจของแกนนำที่มีต่อขั้นตอนต่างๆ ของการติดตามและประเมินผลตามแผนผลลัพธ์ ทุกครั้งภายหลังการให้ความรู้ในแต่ละขั้นตอนเพื่อให้วิทยากรสามารถปรับแผนหรือหยุดพักตามความเหมาะสมในช่วงเวลาขณะนั้น แต่เปลี่ยนเป็น

การวัดระดับความพึงพอใจที่มีต่อการอบรมในครั้งนี้

4. มีการนำข้อมูลจากการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นไปใช้ในการพิจารณา การยุติ ล้มเลิก หรือปรับขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป โดยผู้ดำเนินโครงการพิจารณาจากผลผลิตที่เกิดขึ้นและประเมินผลตามตัวชี้วัดเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ เชิงเวลา และเชิงต้นทุนที่ได้กำหนดไว้ในโครงการรวมทั้งงานวิทยานิพนธ์ของนักศึกษา เพื่อตัดสินใจและประเมินผลโครงการในโอกาสต่อไป

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยประเมินผลโครงการ การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การติดตามและประเมินผลตามแผนผลลัพธ์ โดยใช้แนวคิดและรูปแบบการประเมินของสเตกและสตัฟเฟิลบีม พบว่า

1. ผลการประเมินความสัมพันธ์เชิงเหตุผลและความสัมพันธ์เชิงประจักษ์ของ 3 องค์ประกอบตามแนวคิดของสเตกใน 2 หน่วยระบบทำงานของโครงการ ได้แก่ ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการผลิต และผลผลิตของหน่วยระบบทำงาน มีความสัมพันธ์กันโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการประเมินความสอดคล้องระหว่าง 3 องค์ประกอบที่คาดหวัง กับ 3 องค์ประกอบที่เกิดขึ้นจริงของโครงการ มีความสอดคล้องกันโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. โครงการมีการใช้ข้อมูลในการตัดสินใจตามรูปแบบซีปป์ของสตัฟเฟิลบีมในการเตรียมการและดำเนินการโครงการ การอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การติดตามและประเมินผลตามแผนผลลัพธ์

ผลจากการวิจัยในครั้งนี้สามารถสรุปได้ว่า ก่อนการเริ่มดำเนินโครงการ ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีข้อมูลที่ถูกต้องและชัดเจนเกี่ยวกับคุณสมบัติต่างๆ ที่ต้องการของปัจจัยเบื้องต้นทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อใช้ในการ

ปรับเปลี่ยนกระบวนการให้เกิดผลผลิตตามที่คาดหวัง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมยุรี อนุมานราชธน (2546) ที่กล่าวว่า โครงการที่มีการวางแผนที่ดี มีการจัดทำอย่างเป็นระบบ และอาศัยความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตัวโครงการทำให้การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แผนโครงการที่ดี และได้ผลมากที่สุด และข้อสรุปที่ได้จากการประเมินผลก่อนและระหว่างดำเนินโครงการจะช่วยให้ผู้บริหารโครงการทราบข้อมูลและแก้ไขข้อผิดพลาดต่างๆ ที่อาจทำให้โครงการไม่สัมฤทธิ์ผล เมื่อโครงการดำเนินการแล้วเสร็จ การประเมินผลโครงการจะทำให้ทราบผลลัพธ์และปัญหาของการดำเนินโครงการ และมีหลายปัจจัยที่ช่วยให้โครงการประสบความสำเร็จ แต่ก็อาจมีหลายปัจจัยเช่นกัน ที่ช่วยให้โครงการรอดพ้นจากความล้มเหลวได้ แต่ปัจจัยสำคัญที่ขัดขวางความสำเร็จของโครงการ ได้แก่ การขาดการประสานงานและขาดการมีมนุษยสัมพันธ์ และการเน้นการประสานงานและมนุษยสัมพันธ์อาจทำให้โครงการประสบความล้มเหลวน้อยลง แต่ก็อาจเกื้อหนุนให้โครงการประสบความสำเร็จ แต่สิ่งที่สำคัญเหนือสิ่งอื่นใด คือ การวางแผนโครงการที่มีประสิทธิภาพ เป็นสิ่งจำเป็นสูงสุดต่อความสำเร็จของโครงการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อประโยชน์ในการนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้

1. จากการวิจัย พบว่า ผลงานที่เกิดจากกิจกรรมการอบรมมีคุณภาพต่ำกว่าระดับที่กำหนดไว้ในเป้าหมาย เนื่องจากแกนนำบางท่านไม่ได้ผ่านการอบรมในขั้นตอนที่ 1 และแกนนำที่ผ่านการอบรมมาแล้วไม่สามารถจดจำขั้นตอนได้ จึงต้องทบทวนให้ความรู้ ดังนั้นผู้ดำเนินโครงการควรวัดความรู้ของแกนนำเกี่ยวกับขั้นตอนดังกล่าวก่อนจัดการอบรม

เพื่อประเมินความรู้และความเข้าใจ แล้วกำหนดหน่วยระบบทำงานที่เหมาะสมกับโครงการต่อไป

2. จากการวิจัย พบว่า แกนนำไม่มีความรู้และความเข้าใจในเรื่อง การติดตามและประเมินผลตามแผนที่ผลลัพธ์ (ขั้นตอนที่ 2 - 3) เนื่องจาก การอบรมในครั้งนี้มีเวลาไม่เพียงพอเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการติดตามและประเมินตามแผนที่ผลลัพธ์ ดังนั้น นักพัฒนาภาคตะวันตกจึงควรติดตามผลการอบรมในครั้งนี้ โดยการกำกับดูแล แนะนำส่งเสริมให้ความรู้แก่แกนนำเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามขั้นตอนการติดตามและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนให้มีเวทีการติดตามและประเมินผลเพื่อเป็นการติดตามงานอย่างเป็นธรรมชาติ ช่วยให้แกนนำได้เรียนรู้ถึงประสิทธิผล และความก้าวหน้าของแผนงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยสร้างยุทธศาสตร์การติดตามและประเมินผลตามแผนที่ผลลัพธ์ เพื่อเพิ่มศักยภาพของแกนนำให้สามารถปฏิบัติงานติดตามและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ควรมีการวิจัยตรวจสอบการใช้แนวคิดแผนที่ผลลัพธ์เพื่อการวางแผน ติดตาม และประเมินผลในงานพัฒนา

3. ควรมีการวิจัยทดลองนำแนวคิดแผนที่ผลลัพธ์ไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น

4. ควรมีการวิจัยสังเคราะห์งาน งานวิจัยกิจกรรมที่ดำเนินการโดยใช้แนวคิดแผนที่ผลลัพธ์ในการดำเนินงาน

เอกสารอ้างอิง

- เฉลียว บุรีภักดี. (2546). **หลักการพัฒนาและการสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนา**. เพชรบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.
- ซาราล เอล เฟรด คาร์เดน เทอร์รี่ สมุโทโล. (2547). **แผนที่ผลลัพธ์: การสร้างการเรียนรู้และการสะท้อนกลับ ในแผนงานพัฒนา. แปลจาก Outcome Mapping : Building Learning and Reflection into Development Programs**. พิมพ์ครั้งที่ 1. โดย พิกุล ลิทธิประเสริฐกุล. กรุงเทพมหานคร: โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข (สรส.).
- ประชุม รอดประเสริฐ. (2547). **การบริหารโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: เนติกุลการพิมพ์.
- มยุรี อนุมานราชชน. (2546). **การบริหารโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. เชียงใหม่: คະนิงนิจการพิมพ์.
- เยาวดี รวงชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2544). **การประเมินโครงการแนวคิดและแนวปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2550). **ทฤษฎีการประเมิน**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2552). **เทคนิคการประเมินโครงการ**. พิมพ์ครั้งที่ 6. นนทบุรี: จตุพร ดีไซน์.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2547). **การประเมินผลโครงการ : หลักการและการประยุกต์**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนสามลดา จำกัด.
- สุวิมล ติรภานนท์. (2550). **การประเมินโครงการ: แนวทางสู่การปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.